

In memoriam Dr J. A. van Steijn

Op 13 januari 1964 overleed in Den Haag dr Joan Albert van Steijn, oud-directeur van het Staatsbosbeheer. Daar ik gedurende 50 jaren met hem in nauw contact ben geweest, voldoe ik gaarne aan het verzoek hem hier te herdenken.

Van Steijn is te Apeldoorn geboren op 24 september 1884. Zijn vader was intendant van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina. In zijn jonge jaren kwam hij daardoor vanzelfsprekend veel in contact met het hofleven. Deze jeugdperiode is van blijvende invloed geweest op zijn vorming als mens en als ambtenaar. Hij was in zijn doen en laten een echte gentleman en een persoon van grote allure.

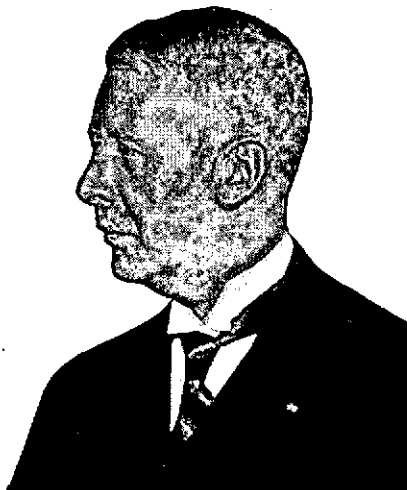
Na zijn studie aan de toenmalige Hogere Land-, Tuin- en Bosbouwschool te Wageningen kwam hij op 1 juli 1907 bij het Staatsbosbeheer, was van 1914 tot 1930 houtvester in de houtvesterij „Haarlem”, van 1 september 1930 tot 1 september 1937 inspecteur bij die dienst, om op laatstgenoemde datum te worden benoemd tot directeur van het Staatsbosbeheer, welke functie hij bekleed heeft tot 1 oktober 1949. De drie genoemde functies heeft hij op voorbeeldige wijze vervuld.

Als houtvester in de houtvesterij „Haarlem” werkte hij zich met grote ijver en toewijding in in alle vraagstukken, die verband hielden met de duinbebossing, hetgeen zijn bekroning vond in zijn promotie in 1933 op grond van zijn dissertatie „Duinbebossing”.

In zijn ambt stond hij steeds op de bres voor de verdediging van de positie van de houtvesters en hij was dan ook de aangewezen eerste voorzitter van de Vereniging van Houtvesters bij het Staatsbosbeheer.

Bij zijn ondergeschikten was hij in hoge mate gerespecteerd, maar ook bemind. Als inspecteur was hij niet gemakkelijk, maar men zag hem gaarne komen omdat men er van overtuigd kon zijn van hem een krachtige steun te ontvangen in gerechtvaardigde kwesties.

Als directeur is onder zijn leiding het Staatsbosbeheer belangrijk gegroeid en is de invloed van die dienst zeer toegenomen. Nu weet ik wel, dat als men objectief wil blijven, men moet vaststellen dat de tijdsomstandigheden

mede tot een uitbreiding noopten, maar de invloed van de persoon, die in zo'n periode de leiding heeft, moet men zeker voor een groot deel in aanmerking nemen. De directeur Van Steijn heeft dan ook mijn respect en bewondering in hoge mate gekregen, in de eerste plaats door de wijze waarop hij die functie vervulde.

In Ibsen's „Brand” komen de volgende regels voor:

„Ein Mensch kann nach des Pfarrherr's Lehre
Nicht zweierlei zugleich erstreben,
Nicht Sehlicher sein und auch Verdammter,
Nicht Mensch sein und nebenbei Beamter.”

Dit geldt echter niet voor een man als Van Steijn. Gedurende zijn gehele ambtelijke loopbaan heeft hij getracht, naast ambtenaar ook mens te blijven en dat is hem ten volle gelukt. Hoe kon het ook anders bij iemand, die zoals Van Steijn, in alle opzichten midden in 't volle leven stond en van wien men kan zeggen: „niets menselijks was hem vreemd”. Zo had Van Steijn z'n antipathieën en zijn sympathieën. De antipathieën kon hij moeilijk overwinnen, maar zijn sympathieën waren blijvend en van harte. Men meende ook wel, dat hij gauw geraakt was — dat was ook zo — maar speciaal in zaken, waar hij anderen of zijn positie, terwille van die positie, krachtig meende te moeten verdedigen.

Reeds tijdens zijn directeurschap en nog meer daarna, heeft Van Steijn zich ten volle ingezet voor de natuurbescherming. Reeds tijdens de oorlog kreeg Van Steijn een bijzondere verantwoordelijkheid op dit gebied. Met dr E. J. Beumer en mr P. G. van Tienhoven vormde hij het zogenaamde inspectoraat-generaal voor de natuurbescherming, welk driemanschap de voorloper vormde van de in 1946 ingestelde Voorlopige Natuurbeschermingsraad. In de moeilijke oorlogsjaren, toen door de bezettende macht een zware tol van ons natuurschoon werd geheven, heeft dit lichaam een nuttige functie vervuld en vaak erger kunnen voorkomen.

Nadat Van Steijn reeds in 1939 bestuurslid van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten was geworden nam hij op aandrang van de voorzitter-penningmeester der vereniging, Van Tienhoven, in 1948 zitting in het Dagelijks Bestuur en volgde hij deze in 1952 als voorzitter op, waarnaast Van Tienhoven het ondervoorzitter- en penningmeesterschap bleef vervullen. In 1954 overleed Van Tienhoven en moest Van Steijn alleen leiding geven aan het omvangrijke werk van de vereniging, waarop Van Tienhoven bijna een halve eeuw lang zo sterk zijn stempel had gedrukt. Op 70-jarige leeftijd werd hij aldus nog voor een moeilijke taak gesteld, die hij op bekwame wijze vervulde tot zijn gezondheidstoestand hem in 1960 noopte deze functie neer te leggen.

Tenslotte wil ik gaarne nog de overtuiging uitspreken, dat de mooie herinnering aan de mens Van Steijn, de smart over zijn verscheiden, bij zijn nabestaanden zeker zal verdringen.

G. Gerbranda.